

Lestyán Mária

Tervezzünk építményszerkezetet az új OTSZ szerint II.

Az új OTSZ legnagyobb előnye talán a nagyobb tervezői szabadság lehetőségének a biztosítása, ami a tűzvédelmi tervezési felelősséggel is párosul. Ehhez az új OTSZ előírásai mellett az építésügyet érintő jogszabályokat, szabványokat, irányelveket is ismerni kell. A tervezői felelősség, a tervezési szempontok, alapelvek után a kockázati osztály besoroláshoz, az építményszerkezetek kiválasztásához szükséges fogalmak kerülnek terítékre.

Rendeltetés

Az építmény mértékadó kockázati osztályának a meghatározásánál, először meg kell határozni a kockázati egységeket és azok kockázati osztályát.

Az Országos Tűzvédelmi Szabályzatban szereplő követelményeket akkor tudjuk helyesen kiolvasni, előírásait alkalmazni, ha tisztában vagyunk a fogalmakkal, amelyek az Építési Törvényben, OTÉK-ban, Tűzvédelmi Törvényben, a szakmagyakorlást szabályozó rendeletekben, CPR rendeletben, 275/2013. Korm. rendeletben, kivitelezési,tervezési tevékenységet szabályozó jogszabályokban, szabványokban stb. találhatóak. A Tűzvédelmi Műszaki Irányelvekben lévő fogalmak olyanok, amelyeket más területen még nem határoztak meg, vagy a TvMI-vel való összefüggésében vált indokolttá a megalkotásuk.

Alaprendeltetés (OTSZ)

A kockázati egységek rendeltetés szerinti elkülönítéséhez és az ettől függő tűzvédelmi követelmények megállapításához szükséges, a kockázati egység, valamint a kockázati egységen belül önálló rendeltetési egységek jellemző, elsődleges használati célját kifejező besorolás, amely lehet ipari-mezőgazdasági, közösségi, lakó, tárolási és vegyes.

A rendeltetések esetében az OTSZ alaprendeltetésre és azok meghatározására vonatkozó fogalmait kell alkalmazni az OTÉK-ban is találhatóak ezzel összefüggő fogalmak, így pl. lakóépület, közösségi szórakoztató rendeltetés, egészségügyi rendeltetés, ipari rendeltetés, szociális rendeltetés, stb. amelyekhez építésügyi előírások párosulnak, pl. biztosítandó gépjármű elhelyezés!

Önálló rendeltetési egység (OTÉK)

Meghatározott rendeltetés céljára önmagában alkalmas helyiség vagy helyiségcsoport, amelynek a szabadból vagy az épületen belüli közös közlekedőből nyíló önálló bejárata van.

Építményszint szintmagassága

Az OTSZ 10-12. §. foglalkozik részletesen a kockázati osztályba sorolással. Az egyik fő eleme ennek a kockázati egység legfelső és legalsó építményszintjének szintmagassága.

A követelmények kiolvasásához tudnunk kell, hogy mit értünk építményszint alatt. Ezt a fogalmat nem az OTSZ, hanem az OTÉK tartalmazza:

„Építményszint (OTÉK): az építmény mindazon használati szintje, amelyen helyiség van. Nem építményszint a padlás, valamint az a tetőszint, amelyen a felvonógépházon vagy a lépcsőház felső szintjén kívül más helyiség nincs.”

A korábbi OTSZ-ben még találhatóak voltak olyan tűzvédelmi szempontú meghatározások, hogy pl. a tetőtér-beépítést mikor kell építményszintnek tekinteni, vagy pl. hogy az építmény szintszámába nem tartozik bele a pinceszint(ek), az alagsor, a szintosztó födém, a tetőszint és a tetőfelépítmény.

Egységes fogalomkészlet

Az új szabályozás egységesen kezeli a fogalmakat az OTÉK-al.

- **Helyiség (OTÉK):** a rendeltetésének megfelelően épületszerkezettel minden irányból körülhatárolt, járőfelülettel rendelkező tér, a beépítetlen tetőtér kivételével.
- **Rendeltetés (OTÉK):** az a használati cél, amelyre az építmény, az önálló rendeltetési egység vagy a helyiség létesül, *illetve amire használják.*
- **Pinceszint (OTÉK):** olyan építményszint, amelynek padlószintje több mint 20%-ában kerül 0,70 m-nél mélyebbre a csatlakozó rendezett terepszint alá.
- **Pinceszinti helyiség, helyiségcsoport (OTÉK):** olyan helyiség, helyiségcsoport, amelynek padlószintje több mint 0,70 m-rel kerül a terepcsatlakozás alá.
- **Alagsor (OTÉK):** olyan építményszint, amelynek padlószintje legfeljebb 20%-ában kerül 0,70 m-nél mélyebbre a csatlakozó rendezett terepszint alá.
- **Földszint (OTÉK):** olyan építményszint, amelynek padlószintje legfeljebb 20%-ában és legfeljebb 0,70 m-rel kerül a csatlakozó rendezett terepszint alá.
- **Földszinti helyiség, helyiségcsoport (OTÉK):** olyan helyiség, helyiségcsoport, amelynek padlószintje sehol sem kerül a csatlakozó terepszint alá.
- **Tetőtér (padlás) (OTÉK):** az épület legfelső építményszintje feletti födémszerkezet felső síkja és a magastető szerkezetének alsó síkja közötti - minden irányból épületszerkezettel körülzárt - tér. **A beépítés nélküli tetőtér (padlás) nem minősül építményszintnek.**
- **Tetőtér-beépítés (OTÉK):** tetőtérben helyiség (helyiségek), helyiségcsoport (helyiségcsoportok) vagy önálló rendeltetési egység építésével **új építményszint (emeletszint) létrehozása.**

Ha régi beidegződések szerint járunk, el nagyot tévedhetünk egy követelmény érték, tűzállósági teljesítményjellemező meghatározásánál.

Kijárat szint

Az új OTSZ bevezet egy új fogalmat is, ez a kijárat szint, amely nem feltétlenül egyezik meg a jól beidegződött földszinttel. Egy lépcsőháznak pl. nem csak kijárat, hanem bejárat szintje is lehet, (ahonnan menekülnek) és a kijárat és bejárat szintek közötti magasság különbségtől függenek pl. a lépcsőházak hő- és füstelvezetésére vonatkozó előírások. Ne feledjük, hogy ezeket az előírásokat abban az esetben is be kell tartani, ha helyreállítanak, felújítanak, korszerűsítnek és nincs engedélyezési eljárás.

Kijárat

az az építményszint, amelyen a benntartózkodó személyek a menekülés során elhagyják az épületet, speciális építményt és a csatlakozó terepszintre távoznak.

Ehhez a fogalomhoz további előírások kapcsolódhatnak, mint pl.

„Bölcsődei rendeltetés kizárólag a földszinten vagy a kijárat szinten alakítható ki.”

„A tűzvédelmi dokumentáció készítéséért felelős személy a kockázati egység kiterjedésének meghatározása során figyelembe veszi pl.

c) a helyiségek elhelyezkedését a kijárat szinthez képest,”

Egy egyszerűbb épületnél ezek a fogalmak könnyen értelmezhetőek, de vannak olyan létesítmények, bevásárló központok, stb. ahol komoly fejtörést és tervezési munkát igényelnek a helyes meghatározásuk. pl. az Aréna Pláza, Westend, City center vagy a képen látható Hotel Saliris Egerszalókon, ahol a főbejárat az építmény legfelső szintjén található ugyan, de a kijárat szintek másutt.

Hol a kijárat szint?

Szintmagasság

az építmény főbejárata - bejárati előlépcsője - előtti járda szintje és az építményszint padlófelülete közötti függőleges távolság.

A szintekkel összefüggésben kerülnek meghatározásra az egyes födécek típusai és az azokra vonatkozó követelmények is.

Emeletközi födém: építményszintek közötti, valamint **építményszint és padlástér közötti vízszintes teherhordó**, térelhatároló szerkezet, beleértve a tetőtér alatti födémeket is.

Tetőfödém: az épület legfelső szintjét felülről határoló födém.

A tervezett épületre vonatkozhatnak további előírások, ha földszintes, alápincézett földszintes, egyszintes, földszinttel és legfeljebb a jogszabály által meghatározott további építményszinttel rendelkezik, tetőszintre, emeletszintre, tetőtér szintre. Ezek a fogalmak nem keverendőek össze.

Tetőterek

Az építményszintek meghatározásánál különösen a tetőterek esetében körültekintően kell eljárni, mert az építményszerkezetekre vonatkozóan, lehet, hogy az emeletközi födémre (padlás alatti födém) pince + földszint esetén nincs is követelmény, ami egy későbbi beépítés lehetőségét megghiúsíthatja. Ha az épületnél bővítés, átalakítás, rendeltetés mód változás, tetőtérbeépítés lehetőségét rugalmasan meg szeretnénk tartani, akkor a szintszámot és az építményszerkezetek tűzvédelmi teljesítmény jellemzőit ezeknek a tudatában kell meghatározni.

Családi vagy ikerház?

Nem keverendő össze a családi ház és az ikerház fogalma sem.

Családi ház (OTSZ): **egy vagy két lakást** és a lakáshoz tartozó gépkocsitárolót, egyéb helyiséget tartalmazó lakóépület,

Ikerház (OTÉK): **két szomszédos építési telek** közös oldalhatárán álló, egymástól független épületszerkezetekkel és közműbekötésekkel megvalósított, **tűzfalakkal csatlakozó két olyan önálló épület**, amely külsőleg egy épület képét mutatja.

További fontos fogalmak

Önálló építmény (OTÉK): független építményszerkezetekkel, valamint vezetérendszerrel és berendezésekkel megvalósított, más építményhez legfeljebb tűzfalakkal csatlakozó építmény.

Önálló épületrész (OTSZ): a szomszédos épületrészekről statikailag független, tűzgátló szerkezettel elválasztott épületrész, amelynek kiürítése a szomszédos épületrészekben való áthaladás nélkül biztosított,

Szerkezeti állékonyság (OTSZ): a tűzszakasz, önálló építményrész, építmény elsődleges építményszerkezetének azon képessége, hogy a várható tűzhatás időtartama alatt a tűzzel egyidejű terhelésnek előírt ideig ellenáll, ideértve a csatlakozó tűzvédelmi építményszerkezetek és a beépített tűzvédelmi berendezések tartószerkezeteinek funkció-megőrzését is; a tartószerkezet a szerkezeti elemeket és azok kapcsolatait is magában foglalja,

Magastető (OTÉK): olyan tető, amelynek lejtése a 10%-ot meghaladja.

Tűzfal (OTÉK): a vonatkozó műszaki követelménynek megfelelő tűzállósági határértékű, A1 tűzvédelmi osztályú térelhatároló folytonos függőleges falszerkezet, amelyet úgy kell kialakítani, hogy az általa elválasztott tűzszakaszok vagy építmények egyikének állékonyságvesztése, illetve az ebből adódó oldalirányú erőhatás esetén is megőrizze tűzterjedést gátló képességeit.

Iránymutató a tűzvédelmi fogalom

Van néhány fogalom, amely több jogszabályban is megtalálható, ilyenkor tűzvédelmi szempontból az OTSZ meghatározásai az iránymutatóak. Pl.:

Álmennyezet (OTÉK)	Álmennyezet (OTSZ)
nem teherhordó, térelhatároló szerkezet, amelyet födémre vagy fedélszerkezetre rögzítenek.	nem teherhordó, vízszintes térelzáró szerkezet, amelyet födémre, tető- vagy tetőtér alatti födémre, fedélszerkezetekre

	erősítenek alkalmas függesztő szerkezet segítségével esztétikai, akusztikai, hőszigetelési, és tűzvédelmi igények kielégítése érdekében; emberi tartózkodásra alkalmas teret csak az alsó felületével határol: az általa kettéosztott légtér mindkét része ugyanabba a működésbeli egységbe vagy tűzszakaszba tartozik.
--	---

A tervezőknek a napi munkájuk során az OTÉK, az ÉTv, a Tűzvédelmi törvény, az új OTSZ és a vonatkozó Tűzvédelmi Műszaki Irányelvek (TvMI) előírásait, tervezési elveit, fogalmait komplex szemléletmódban kell ismerni és alkalmazni.

Lestyán Mária

Szakmai kapcsolatokért felelős igazgató

Rockwool Hungary Kft.